

Salia Sanou, Burkina Faso

Χορευτής, χορογράφος

Ο χορός ή η αίσθηση του μέλλοντος

Πώς να παραδώσει κανείς το μήνυμα αυτό στις κοινότητες των ανθρώπων δίχως μια σκέψη για όλα εκείνα τα κορμιά που μεταναστεύουν, που βιώνουν τον εξαναγκασμό της φυγής και της εξορίας από τη μια γωνιά του κόσμου στην άλλη;

Σαν καλλιτέχνης χορογράφος και χορευτής, έχοντας περιδιαβεί όλες τις ηπείρους για να παρουσιάσω τη δουλειά μου και να βιώσω εκείνες τις πνευματικά τροφοδοτικές εμπειρίες από την επαφή με τους άλλους, πώς είναι δυνατό να αποστρέψω το βλέμμα μου από το χάος που συγκλονίζει τον κόσμο και ιδίως από τον μεταναστευτικό κίνδυνο; Όχι. Το κοιτάζω και αντικρίζω το σκοτάδι του, τη σκληρότητά του, αλλά και τις ευκαιρίες του. Τις ευκαιρίες που ο σύγχρονος χορός με άφησε να ανακαλύψω για να γίνω κι εγώ κομμάτι μιας εποχής.

Πέρα από τις πολιτικές του διασυνδέσεις, το μεταναστευτικό μας καλεί να σκεφτούμε το πως βλέπουμε τον εαυτό μας ως αντανάκλαση επάνω στον άλλον. Μια θεώρηση που ανδρώνεται μέσα από το φανταστικό και που αποστραγγίζει μια στρεβλή, αλαζονική και στερεοτυπική ιδέα για το ξένο, εκείνο δηλαδή το σώμα που εισβάλλει στον κοινωνικό ιστό.

Όμως, είτε το θέλουμε είτε όχι, είτε το αναγνωρίζουμε είτε όχι, πέρα από το χρώμα του δέρματος, τις ρίζες μας ή το μέρος που ζούμε, μοιραζόμαστε όλοι μια κοινή βάση: την ανθρωπότητα. Αυτό ακριβώς το παράδειγμα είναι που οδηγεί και τροφοδοτεί την καλλιτεχνική μου προσέγγιση.

Αν στη δουλειά μου, ως χορογράφος, παραμένει στο προσκήνιο και επανέρχεται συχνά με έναν τρόπο αποδεδειγμένο ή περισσότερο διάχυτο το θέμα των συνόρων, το εδαφικό, το πολιτισμικό και των τεκμηρίων του ανθρωπισμού, είναι γιατί πάντοτε διατηρώ μια ιδιότυπη σχέση με τον χρόνο, τα είδη, τις μετακινήσεις, σχέση ευαίσθητη και μαζί εύθραυστη, που οικοδομείται και στην πορεία δοκιμάζεται από το γεγονός ότι μοιράζομαι ανάμεσα σε δυο ηπείρους, Αφρική και Ευρώπη.

Με τη δουλειά μου “Επιθυμία του ορίζοντα”, του οποίου το χορογραφικό λεξιλόγιο, όπως και η δραματουργία προέρχεται την εμπειρία μου σε χορευτικά εργαστήρια προσφύγων στα στρατόπεδα της Μπουρκίνα Φάσο και του Μπουρουντί, επιχείρησα να υπερβώ τις πρωτοφανούς βιαιότητας εικόνες που εκτυλίσσονταν, και που κανείς μπορεί να δει σε εκείνα τα μέρη, εκείνους τους μη-τόπους, όπου καθένας πασχίζει να ζήσει ή τουλάχιστον προσπαθεί να επινοήσει εκ νέου τον εαυτό του.

Χορεύουμε για να ζούμε, να λοιπόν το μήνυμα που έρχομαι να κομίσω με τη βαθιά πεποίθηση ότι ένας καλλιτέχνης οφείλει να βρίσκει τη δύναμη, την παρόρμηση και την ενέργεια για να κρατηθεί επάνω στις ράγιες της ζωής. Αυτή η εμπειρία της διαφορετικότητας, ο φόβος, η δυστυχία και η απαξίωση χαραγμένα επάνω στη σάρκα μου, με όπλισαν με ένα κουράγιο και μια δύναμη που σήμερα μου είναι δύσκολο να ορίσω. Η ενδιάμεση ζώνη, όπου τίποτα πλέον το ανθρώπινο, το λογικό, το ηθικό δεν λαμβάνεται υπόψη, αυτός ο χώρος πέρα από τον κοινό νόμο, στα όρια του πουθενά, όπου η επισφαλής ισορροπία, το παράλογο, η βία ήταν συνεχώς διαρκώς σε πρώτο πλάνο, όπου η βίωση του φόβου μου γινόταν το θεμέλιο για τη δύναμή μου, ναι το παραδέχομαι, αυτή η κατάσταση, η μέχρι τότε άγνωστη, μου έδωσε τη θέληση να κατακτήσω ξανά με τον χορό λίγο από το μέλλον και ένα παρόν, αβέβαιο, ασφαλώς, αλλά κατάσπαρτα από ελπίδα.

Ναι, το εκφράζω ξεκάθαρα, ο χορός μπορεί να ανακαλύψει τον εαυτό του και να ανακαλυφθεί εκ νέου, εδώ, τώρα και αλλού! Ναι, η κίνηση έχει μερικές φορές τις εκλάμπεις της και τις αρμονίες της σε χώρους ασυνήθιστους, όπως σε ένα στρατόπεδο προσφύγων, κάθε ιστορία που μπορεί να χορογραφηθεί μέσα από διάδραση χειρονομιών, σωμάτων και φασμάτων. Να χορεύουμε για να ξεγελάμε τη μοναξιά, την προσμονή, τον πόνο, να χορεύουμε για να δίνουμε φως σε ένα βλέμμα, να χορεύουμε για να ξεορκίζουμε τον φόβο του, να χορεύουμε και πάλι να χορεύουμε.

Τούτη η μοναδική εμπειρία έχει διαμορφώσει μια καινοφανή προσέγγιση της κίνησης στη χορογραφική δουλειά μου, μού αποκάλυψε νέους τρόπους αντίληψης, με οδήγησε, ενδεχομένως, στο θεμελιώδες, ότι, δηλαδή, ο χορός είναι μια μείζονα τέχνη, ότι κρύβει μέσα της μια γνώση οικουμενική που διέτρεξε όλες τις εποχές, είναι η αντανάκλαση πολιτισμών και παραδόσεων τόσο πολλών όσο και των συνδετικών κρίκων ανάμεσα στους λαούς. Είναι πηγή νοήματος. Για εμένα, είναι η τέχνη της ζωής, της ποίησης και της ελπίδας, είναι το κουράγιο και το ξεκίνημα για να “πολεμήσουμε το πεπρωμένο, να ξαφνιάσουμε την καταστροφή με τον ελάχιστο φόβο που μας κάνει άλλοτε να αντιμετωπίζουμε την άδικη εξουσία κι άλλοτε να στηλιτεύουμε την αλαζονική νίκη, να κρατάμε τα ηνία, να αντιστεκόμαστε. Να λοιπόν, το παράδειγμα εκείνο που έχουν ανάγκη οι άνθρωποι, και το φως που τους ηλεκτρίζει”, μεγαλειώδης ρήση του Βίκτωρος Ουγκώ από τους “Αθλίους” που ως συμπέρασμα μοιράζομαι μαζί σας.

Σάς ευχαριστώ

Μετάφραση: Γιώργος Παπαγιαννάκης